

Κεφ. ΣΤ 2

Η έναρξη του Ψυχρού Πολέμου στην Ευρώπη

Διδάσκουσα: Άντρη Αντάρτη

ΔΥΤΙΚΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ

ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΙ

Οι
διαφωνίες
για την
Ανατ.
Ευρώπη

- **Ανησυχία** ότι η Σοβιετική Ένωση εγκαινιάζει επεκτατική πολιτική με στόχο την κυριαρχία της και στο δυτικό μέρος της Ευρώπης.

- Εγκατέστησαν στην Α. Ευρώπη, την οποία είχε απελευθερώσει ο Ερυθρός Στρατός, πολιτεύματα φιλικά προς αυτούς.
- Θεωρούσαν ότι ο έλεγχος της Α. Ευρώπης ήταν ζωτικής σημασίας για την ασφάλειά τους.

ΔΥΤΙΚΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ

ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΙ

Οι
διαφωνίες
για τη
Γερμανία

Διαμελισμός Γερμανίας -
Βερολίνου

Οικονομική ανάκαμψη
της Γερμανίας

**Απαραίτητη για την
ανασυγκρότηση της
Ευρώπης.**

Εξασθενημένη Ευρώπη
→ έλεγχος από
Σοβιετικούς

Κατείχαν το 40% του εδάφους
της Γερμανίας και το μισό
Βερολίνο.

Ενδιαφέρονταν για τον έλεγχο
της Γερμανίας

Μεγάλο κράτος

Κεντρική θέση
στην Ευρώπη

Ισχυρή βιομηχανική υποδομή

Φοβούνταν τυχόν
επανεμφάνιση του
γερμανικού μιλιταρισμού.

Διαμελισμός Γερμανίας (σ. 142)

Διαμελισμός Βερολίνου (σ. 136)

1949: δύο γερμανικά κράτη

διότι καμιά από τις δύο πλευρές δεν ήταν διατεθειμένη να επιτρέψει στον αντίπαλό της να ελέγξει το σύνολο της Γερμανίας

Δυτική Γερμανία	Ανατολική Γερμανία
Πρωτεύουσα: Βόννη	Πρωτεύουσα: Βερολίνο

- 1946: Εμφύλιος πόλεμος στην Ελλάδα

Οι δυτικοί ανησύχησαν ότι σε περίπτωση νίκης των κομμουνιστικών δυνάμεων στην Ελλάδα η ΕΣΣΔ θα αποκτούσε έξοδο στη Μεσόγειο.

Όμως:

Η Βρετανία τον Φεβρουάριο του 1947 φάνηκε ότι δεν μπορούσε να συνεχίσει την παροχή βοήθειας προς τη φιλοδυτική ελληνική κυβέρνηση.

Στις 12 Μαρτίου του 1947 ο Αμερικανός πρόεδρος Τρούμαν εξήγγειλε το «Δόγμα Τρούμαν».

Οι ΗΠΑ πρόσφεραν οικονομική και στρατιωτική βοήθεια στην Ελλάδα και την Τουρκία, για να αντισταθούν στην επέκταση του κομμουνισμού.

Αποτελέσματα:

- Απόκρουση των κομμουνιστών στην Ελλάδα από τις φιλοδυτικές κυβερνητικές δυνάμεις
- Διείσδυση Αμερικανών συμβούλων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Αθήνα.

Από το σχέδιο Μάρσαλ στην ίδρυση του ΝΑΤΟ

ΔΥΤΙΚΟΙ

- **Αμερικανοί:** αποφάσισαν να ενισχύσουν οικονομικά τις δυτικοευρωπαϊκές χώρες .
- Ιούνιος, 1947: ο υπουργός εξωτερικών των ΗΠΑ, **Τζόρτζ Μάρσαλ**, ανακοίνωσε τη χορήγηση οικονομικής βοήθειας στις ευρωπαϊκές χώρες, είτε δυτικές είτε ανατολικές.
- 1948-1952: εισέπραξαν συνολικά **13 δισεκατομμύρια δολάρια** για την ανασυγκρότησή τους.
- Ίδρυση ενός **οικονομικού οργανισμού στη δυτική Ευρώπη** με στόχο την οικονομική συνεργασία, που αργότερα εξελίχθηκε στον ΟΟΣΑ (Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη)

ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΙ

- Σχέδιο Μάρσαλ → δυσπιστία στην ΕΣΣΔ

Αύξηση του ελέγχου τους πάνω στις ανατολικοευρωπαϊκές χώρες.

(Ρήξη Τίτο – Στάλιν)

- Αποκλεισμός του Βερολίνου:

Οι Σοβιετικοί: τον Ιούνιο του 1948 απέκλεισαν το δυτικό τμήμα του Βερολίνου.

Οι Αμερικανοί: έστησαν αερογέφυρα ανεφοδιασμού για ένα ολόκληρο χρόνο.

Οι Σοβιετικοί: αίρουν τον αποκλεισμό.

Η ίδρυση του **NATO**

North **A**tlantic **T**reaty **O**rganization

Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου

Η ίδρυση του ΝΑΤΟ

- Οι ενέργειες των Σοβιετικών είχαν ως αποτέλεσμα να φοβίσουν τις χώρες της Δύσης και να συμβάλουν στη σύναψη μιας συμμαχίας.

Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, ΝΑΤΟ.

- Υπογράφηκε: στην Ουάσιγκτον το 1949.
- Μέλη: οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Βρετανία, η Γαλλία, η Ιταλία, κ.ά. Η Ελλάδα και η Τουρκία προσχώρησαν το 1952 και η Δ. Γερμανία το 1955.

Ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος

Χρόνος	▪ 1946-1949	
Σημασία	▪ Δεν έχει αποκλειστικά τοπική σημασία, αλλά αποτελεί το πρώτο πεδίο ένοπλης αντιπαράθεσης του Ψυχρού Πολέμου.	
Αντίπα- λοι	Οι ελληνικές φιλοδυτικές δυνάμεις	Οι δυνάμεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (ΚΚΕ)
	Κέντρο: Κόμμα των Φιλελευθέρων Δεξιάς: Λαϊκό Κόμμα Ένοπλη δύναμή τους: Εθνικός Στρατός	Ένοπλη δύναμη: Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας (ΔΣΕ)

Ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος

Έκβαση

Νίκη των φιλοδυτικών δυνάμεων, οι οποίες είχαν βοηθηθεί οικονομικά και στρατιωτικά από την Αμερική.

Συνέπειες

Μεγάλος αριθμός **θυμάτων** και πολλές **καταστροφές**.

Καθυστέρηση της προσπάθειας ανασυγκρότησης της Ελλάδας.

Διέψευσε τις προσδοκίες για κοινωνική απελευθέρωση και δικαιοσύνη που επαγγέλλονταν όλες οι αντιστασιακές οργανώσεις τόσο οι δεξιές όσο και οι αριστερές.

Το ΚΚΕ τέθηκε εκτός νόμου τον Δεκέμβριο του 1947 και παρέμεινε στην παρανομία έως και το 1974.

Δημιουργία μεγάλων **ψυχολογικών τραυμάτων** στην ελληνική κοινωνία.